

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Gebri Arabis Chimia

Geber

Lugduni Batavorum, 1668

De distillatione, & causis ejus ac de tribus ejusdem generibus, per
alembicum, per descensum, & per filtrum. Cap. XLIX

[urn:nbn:de:bsz:31-95581](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-95581)

est mundari, & illud in grana minutissima vel limaturam vel in calcem, quod perfectius est, redigimus, & ei commiscemus calcem aliquam, de cuius intentione non fit fundi. Deinde totum illud ponatur in descensorium & fundatur igne fortissimo, quousque totum corpus reducatur vel major pars. Invenimus enim, per illud corpora mundari à multa terreatate, sed non mundificatione perfecta, quam perfectionem scimus esse, sed mundificatione utili, ut medicina suscepta perfectionis, melius & perfectius per eam transformentur corpora. Est enim administratio præcedens eam. Omnem autem aliam administrationem sufficienter in sequentibus tibi narrabimus. Nunc verò descensorii ponamus descriptionem.

De distillatione, & causis ejus ac de tribus ejusdem generibus, per alembicum, per descensum, & per filtrum.

CAP. XLIX.

Conveniens est igitur ut sequentes propositum nostrum, sermone de distillatione tradamus, cum causis suis. Est igitur distillatio vaporum aqueorum in suo vase elevatio. Diversificatur autem distillatio, secundum diversitatem rerum distillandarum. Nam quædam fit per ignem, quædam

dam verò sine igne. Quæ verò per ignem
 fit, duorum generum invenitur; Quædam
 est per elevationem in alembicum; quæ-
 dam per descensum chinix, qua mediante
 oleum ex vegetabilibus extrahitur. Et cau-
 sa generalis inventionis cujuslibet distilla-
 tionis, est purificatio liquorum à fece suæ
 turbulentix, & conservatio illius à putre-
 factione seu corruptione. Videmus enim
 rem distillatam quocunque distillationis
 genere puriorem effici, & melius à putre-
 factione custodiri. Causa verò specialis in-
 ventionis illius, quæ per ascensum fit in
 alembicum, est inquisitio aquæ puræ è fe-
 culentia, cujus experientia est nota: quia
 videmus aquam bis vel ter per alembicum
 distillatam, nullam fecem terream habere
 admixtam. Causa inventionis aquæ puræ
 fuit imbibitio spirituum, & pulverum me-
 dicinarum: ut si quando indigemus imbi-
 bitione, aquam puram habeamus; quæ fe-
 cem post resolutionem ipsius non dimittat:
 per quas feces medicinæ nostræ & spiritus
 mundati possint infici vel corrumpi. Causa
 verò inventionis ejus, quæ per descensum
 fit, fuit olei puri in natura sua extractio:
 quia per ascensum oleum in natura sua
 combustibili haberi non poterat, & hujus-
 modi inquisitio fuit, scilicet, ut color ejus,
 qui cum substantia sua commixtus est, ha-
 beatur. hic enim color juvare potest in casu.

Distil-

Distillationis verò quæ per filtrum, sine ignitione perficitur, causa inventionis fuit aquæ sola serenitas. Dicamus igitur nunc omnium distillationum modos cum causis suis, & experienciis manifestis. Ejus itaque distillatio quæ per ascensum in alembicum fit, est duplex modus. Alia enim scilicet ollâ cineribus plena perficitur: Alia autem in vase suo æreo aquâ pleno cum gramini-bus vel lanositate, ordine suo disposita, ne cucurbita vel distillatorius alembicus rumpatur, antequam ad perfectionem deducatur. Ea verò quæ cum cineribus, majore, & fortiori, & acutiori perficitur igne: Quæ autem cum aqua, mansueto & lento. Aqua enim acuitatem ignitionis non suscipit, quemadmodum cineres. Ideo per eam quæ cum cineribus fit, colores & grossiores terreas partes magis elevari contingit. Cum ea verò quæ cum aqua fit, subtiliores & sine colore, & ad naturam aqueitatis simplicis approximantes, magis. Subtilior ergo fit separatio per eam quæ aquâ perficitur, quàm per eam quæ cineribus elicitur. Experienciâ hoc novit verum esse, qui cum distillasset oleum per cineres, oleum vix alteratum suscepit in receptaculo. Volens verò partes ejus separare, ad id necessitate pervenit, ut per aquam illud distillaret. Et tunc per ejus reiterationem separavit oleum in partes suas elementales, & albissimam

& se.

& serenissimam aquam ex rubicundissimo extrahit oleo, remanente in fundo alembici totaliter illius rubore. Per hoc ergo magisterium ad omnis rei vegetabilis, & ejus quæ ex vegetabili processit inesse, & omnis rei consimilis ad omnium determinatam elementorum separationem pervenire necesse est. Per eam verò quæ per descensum fit, ad cujuslibet rei oleum perveniri determinatè potest, scilicet vegetabilium omnium, & eorum consimilium. Per eam verò quæ per filtrum fit, ad cujuslibet liquoris serenitatem perveniri contingit. Hæc autem omnia, etiam parum vel minimum scientibus & expertis sunt manifesta, & nota. Qui verò hoc ignorat, nihil ex hoc novit magisterio. Exercitetur igitur in ea, & de facili ea investigabit.

Dispositio igitur ejus quæ per cineres fit, est: ut sumatur olla fortis ex terra, & coaptetur in furno simili sublimationis furno præfato, cum eadem distantia à furni spondilibus: per eandem investigationem, & similibus auriculis, super cujus fundum ponantur cineres cribellati, ad unius digiti spissitudinem: & super ipsos cineres ponatur vas distillationis: & cooperiatur in circuitu ejus cum eisdem cineribus, usque prope collum alembici. Postea verò infundatur in illud res, de cujus intentione fit sic distillari. Ultimò verò cooperiatur illud cum

cum alembico : cujus collum suscipiat collum cucurbitæ inferioris intra se, usque ad curvaturam canalis ipsius alembici, ne viam fugæ inveniât spiritus ascendentes: & postea lutetur alembicus cum cucurbita sua, & firmetur eorum junctura. Et substituat receptaculum ejus collum similiter recipiat nasum vel cornu alembici usque ad medium ipsius : & circumvolvatur junctura panno lineo intincto claro ovorum, & permittatur siccare ; ne aliquid de destillato respiret , quibus aptatis subjiciatur ignis quousque distillet. Alembicus vero & ejus cucurbita de vitro sint. Ignis vero illius augeatur ei secundum exigentiam distillationis , quousque videatur totum distillandum , cum magna ignis expressione secundum indigentiam ejus distillatum esse.

Secundæ vero intentionis dispositio, quæ per aquam fit , est similis huic in vase & alembico. Differt autem ab ea in hoc, quod sumitur in hac olla ferrea vel ahenea, & coaptatur ad furnum , ut supra est dictum : postea super fundum ipsius ponitur stratum de graminibus vel lana, vel re consimili ad spissitudinem trium digitorum. Deinde super illud stratum ponatur distillatorium aptatum cum alembico, ut supra diximus. Et eisdem graminibus, vel rebus consimilibus cooperiatur in circuitu cucurbita

bita usque prope collum alembici, ne cucurbita frangatur. Et super ipsa stramina virgæ subtiles superspargantur, & super virgas ponantur lapides ponderosi, qui suo pondere cucurbitam & alembicum, & ipsa stramina deprimant, & depressa firmiter & stabiliter teneant super ollæ fundum, ne natent jactata per ipsam aquam, & sit levatio hæc causa fracturæ vasis, & distillandæ rei perditio. Postea verò inter stramina fundatur aqua, usque ad ollæ plenitudinem: & supponatur ignis, quousque distilletur totum.

Dispositio verò ejus quæ per descensum fit, est, ut fiat descensorium vitreum, cum coopertorio ejus: & lutetur utrumque, & intromittatur quod fit distillandum: & fiat super caput illius ignis. Descendet enim distillatio ejus per foramen suum in vas sibi suppositum.

Dispositio verò ejus quæ per filtrum fit, est, ut mittatur liquor distillandus in concham vitream vel lapideam; & filtri benè abluti & madidi ponatur pars latior in dictum liquorem usque ad fundum conchæ. Pendeat verò exilior pars ejus ab orificio conchæ extra: & sub capite illius filtri ponatur vas recipiens distillationem. Cum ergo distillare ipsum filtrum incipiet, primo aqua distillabit, quæ madidum fuit; qua cessante, succedit illi liquor distil-

E   landus;

landus ; qui si non serenus fuerit, toties ad concham refundatur, quousque serenissimus distilletur. Hæc autem quia facilia sunt omnia, magna probatione non indigent : ideoque eorum probationem causa brevitas omittimus.

De Calcinatione, tam corporum, quam spirituum, cum causis & modis suis.

C A P. L.

Post igitur distillationis narrationem sermonem nostrum tradamus de calcinatione. Est ergo calcinatio rei per ignem pulverisatio, cum privatione humiditatis partes consolidantis. Causa inventionis ejus est, ut sulphureitas corrumpens & defedans, per ignem deleatur. Diversificatur verò secundum diversitatem rerum calcinandarum. Calcinantur igitur corpora, & calcinantur spiritus, & res aliæ extraneæ à natura illorum ; diversa verò intentione. Quia igitur sunt corpora imperfecta duorum generum, dura videlicet, ut Venus & Mars: mollia verò, ut Jupiter & Saturnus: quæ omnia calcinantur, necesse fuit illa diversa intentione calcinari, generali & speciali : Generali atamen una intentione calcinantur. Et est, ut sulphureitas illa corrumpens & defedans removeatur & deleatur